

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	xi

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Μαθηματικό Υπόβαθρο

1.1 Η δομή μιας εμπειρικής ανάλυσης	1
1.2 Μαθηματικές έννοιες	2
1.2.1 Γενικά.....	2
1.2.1.1 Κάτω Δείκτες (subscripts).....	2
1.2.1.2 Εκθέτες	2
1.2.1.3 Παραγοντικά.....	3
1.2.1.4 Εκθετικές σειρές.....	4
1.2.1.5 Λογάριθμοι.....	5
1.2.1.6 Συναρτήσεις.....	6
1.2.1.6.1 Γραμμικές συναρτήσεις.....	7
1.2.1.6.2 Δευτεροβάθμιες συναρτήσεις.....	8
1.2.2 Διαφορικός Λογισμός.....	10
1.2.2.1 Κανόνες παραγωγίσης συναρτήσεων με μία ανεξάρτητη μεταβλητή.....	11
1.2.2.2 Κανόνες παραγωγίσης συναρτήσεων με δύο ή περισσότερες ανεξάρτητες μεταβλητές: Μερική παράγωγος.....	12
1.2.2.3 Γραμμικότητα μεταξύ μεταβλητών σε μία συνάρτηση.....	13
1.2.2.4 Διαφορικά	14
1.2.2.5 Μέγιστα και ελάχιστα συναρτήσεων – Κυρτότητα καμπυλών.....	15
1.2.2.6 Μέγιστα και ελάχιστα πολυμεταβλητών συναρτήσεων χωρίς περιορισμούς.....	18
1.2.2.7 Μέγιστα και ελάχιστα με περιορισμούς: Η μέθοδος Lagrange για ένα περιορισμό με μορφή ισότητας	21
1.2.3 Άλγεβρα μητρών	24
1.2.3.1 Ορισμός μήτρας.....	24
1.2.3.2 Μορφές μητρών.....	25
1.2.3.3 Άλγεβρικές πράξεις μητρών	31
1.2.3.4 Ορίζουσες	34
1.2.3.5 Βαθμός μήτρας	38
1.2.3.6 Αντίστροφη μήτρα	41
1.2.3.6.1 Βήματα υπολογισμού της αντίστροφης μήτρας.....	43
1.2.3.6.2 Γενικευμένη αντίστροφη μήτρα.....	44
1.2.3.7 Γραμμικά συστήματα εξισώσεων	45
1.2.3.7.1 Μέθοδος Cramer	50
1.2.3.7.2 Μέθοδος της γενικευμένης αντίστροφης σε συστήματα με $n=m$ (αριθμός αγνώστων = αριθμός εξισώσεων)	51
1.2.3.8 Χαρακτηριστικά μεγέθη μητρών.....	53
1.2.3.8.1 Ιδιοτιμές και ιδιοδιανύσματα	53
1.2.3.8.2 Διαγωνιοποίηση μητρών	57

1.2.3.8.3 Τετραγωνική μορφή	58
1.2.3.9 Παραγωγή μητρών και οριζουσών	63
1.2.3.9.1 Εσσιανή και Ιακωβιανή ορίζουσες	67
1.2.4 Εξισώσεις διαφορών	71
1.2.4.1 Γραμμικές εξισώσεις διαφορών πρώτης τάξης.....	72
1.2.4.2 Εξισώσεις διαφορών δεύτερης τάξης	73
1.2.5 Ομογενείς συναρτήσεις	76
1.2.6 Ολοκληρωτικός Λογισμός.....	77
1.2.6.1 Αόριστο ολοκλήρωμα	77
1.2.6.2 Ορισμένα ολοκληρώματα	79
1.2.6.3 Γενικευμένα ολοκληρώματα	80
Ασκήσεις	81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Στατιστικό Υπόβαθρο

2.1 Μορφές Δεδομένων	85
2.2 Πηγές Δεδομένων	89
2.3 Ερευνητική Ανάλυση Δεδομένων	90
2.3.1 Γραφική παράσταση των δεδομένων	91
2.3.2 Τελεστές αθροισμάτων - Γινόμενων	96
2.3.2.1 Κανόνες χρήσης αθροίσματος Σ	96
2.3.2.2 Διπλά αθροίσματα	98
2.4 Μέτρα Περιγραφικής Στατιστικής	99
2.4.1 Μέτρα θέσης και κεντρικής τάσης	99
2.4.1.1 Σύγκριση των μέτρων θέσης και κεντρικής τάσης.....	104
2.4.2 Μέτρα διασποράς και μεταβλητότητας των δεδομένων (measures of dispersion)	105
2.4.2.1 Περιγραφικά στατιστικά ομαδοποιημένων δεδομένων	108
2.4.2.2 Ιδιότητες της διακύμανσης	110
2.4.2.3 Συντελεστής Μεταβλητότητας	110
2.4.2.4 Σύγκριση των μέτρων διασποράς	111
2.4.2.5 Διακύμανση μιας τυχαίας μεταβλητής	112
2.4.3 Συμμετρία και Κύρτωση	114
2.4.3.1 Ροπές (Moments)	118
2.4.3.2 Παράμετροι κυρτότητας ή αιχμηρότητας.....	119
2.4.3.3 Έλεγχος κανονικότητας Jarque-Bera.....	122
2.5 Τυχαίες μεταβλητές και κατανομές πιθανοτήτων	122
2.5.1 Θεωρία πιθανοτήτων	122
2.5.2 Ιδιότητες πιθανοτήτων	123
2.5.3 Τυχαίες μεταβλητές και κατανομές πιθανοτήτων	125
2.5.3.1 Διακριτές κατανομές πιθανοτήτων	127
2.5.3.1.1 Η Διωνυμική κατανομή.....	128
2.5.3.1.2 Η κατανομή Poisson.....	128
2.5.3.1.3 Η πολυωνυμική κατανομή	129
2.5.3.2 Συνεχείς κατανομές πιθανοτήτων.....	130
2.5.4 Χρήσιμες συνεχείς κατανομές	131
2.5.4.1 Η κανονική (normal) κατανομή.....	131
2.5.4.2 Κατανομή χ^2	134
2.5.4.3 Κατανομή Γάμμα.....	135
2.5.4.4 Εκθετική κατανομή	136
2.5.4.5 Η ομοιόμορφη (ή ορθογώνια) κατανομή	137
2.5.4.6 Κατανομή Βήτα	138
2.5.4.7 Κατανομή F.....	138
2.5.4.8 Κατανομή t.....	140
2.6 Επαγωγική Στατιστική: Εκτιμητική	141
2.6.1 Δειγματικά στατιστικά και πληθυσμιακοί παράμετροι	142

2.7 Επαγωγική Στατιστική: Έλεγχος Υποθέσεων	144
2.7.1 Η τιμή P (P value).....	147
2.8 Συσχέτιση δύο μεταβλητών	149
Ασκήσεις	152

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ανάλυση απλής παλινδρόμησης

3.1 Υπόδειγμα απλής παλινδρόμησης	156
3.1.1 Εκτίμηση ενός απλού γραμμικού υποδείγματος παλινδρόμησης	158
3.2 Υποθέσεις για το διαταρακτικό όρο	160
3.3 Η μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων.....	164
3.3.1 Κάποιες χρήσιμες σχέσεις	177
3.4 Ιδιότητες εκτιμητών	179
3.4.1 Ιδιότητες εκτιμητών μικρών και μεγάλων δειγμάτων.....	179
3.4.2 Ιδιότητες εκτιμητών ελάχιστων τετραγώνων: Θεώρημα Gauss-Markov.....	184
3.5 Εκτίμηση της καλής προσαρμογής της γραμμικής παλινδρόμησης	190
3.6 Έλεγχοι σημαντικότητας	193
3.6.1 Έλεγχος για τη στατιστική σημαντικότητα του πληθυσμιακού συντελεστή συσχέτισης	193
3.6.2 Έλεγχος στατιστικής σημαντικότητας των παραμέτρων β_0 και β_1	194
3.7 Ανάλυση διακύμανσης στο διμεταβλητό υπόδειγμα	196
3.8 Διαστήματα Εμπιστοσύνης για τις παραμέτρους β_0 και β_1	199
3.9 Γραφική παράσταση των καταλοίπων.....	203
3.10 Μη Γραμμικές Περιπτώσεις και Πιθανοί Μετασχηματισμοί.....	204
3.10.1 Άλλες μη Γραμμικές Περιπτώσεις στα Οικονομικά	206
3.11 Χρηματοοικονομική Εφαρμογή: Εκτίμηση συντελεστών επικινδυνότητας, υποδείγματα CAPM και APM	209
3.11.1 Μέτρηση του συστηματικού κινδύνου	211
3.11.1.1 Υπόδειγμα Τιμολόγησης Κεφαλαιουχικών Περιουσιακών Στοιχείων	212
3.11.1.2 Υπόδειγμα Αντισταθμιστικής Αποτίμησης Κεφαλαιουχικών Αγαθών	219
Ασκήσεις	221
Παράρτημα Κεφαλαίου 3	228

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Υπόδειγμα πολλαπλής παλινδρόμησης

4.1 Ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης.....	231
4.1.1 Ερμηνεία των συντελεστών μιας πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης	234
4.2 Εκτιμητές ελάχιστων τετραγώνων πολλαπλής παλινδρόμησης	236
4.2.1 Ο εκτιμητής διακύμανσης σ^2 του διατακτικού όρου.....	244
4.3 Έλεγχος στατιστικής σημαντικότητας ενός υποδείγματος πολλαπλής παλινδρόμησης.....	250
4.3.1 Ο μερικός έλεγχος F για την πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση.....	253
4.4 Μέτρα «καλής προσαρμογής» στην πολλαπλή παλινδρόμηση	256
4.4.1 Σύγκριση συντελεστών προσδιορισμού (R^2) διαφορετικών εξισώσεων παλινδρόμησης	258
4.4.2 Η σχέση μεταξύ του μερικού ελέγχου F και του R^2	259
4.4.3 Τα κριτήρια Akaike's Information και Schwarz.....	259
4.5 Διαστήματα εμπιστοσύνης των πληθυσμιακών παραμέτρων.....	264
4.6 Εκτίμηση της πληθυσμιακής διακύμανσης στην πολλαπλή παλινδρόμηση	265

4.7	Ατομικοί έλεγχοι στατιστικής σημαντικότητας συντελεστών παλινδρόμησης.....	266
4.7.1	Ειδικές Περιπτώσεις.....	266
4.8	Έλεγχος για τη γραμμική σχέση μεταξύ παραμέτρων παλινδρόμησης.....	269
4.9	Γενικό παράδειγμα εξαγωγής αποτελεσμάτων πολλαπλής παλινδρόμησης	271
4.10	Κριτήρια επιλογής ανάμεσα σε γραμμική και λογαριθμική εξειδίκευση ενός υποδείγματος παλινδρόμησης.....	279
4.10.1	Κριτήριο Box-Cox (B-C)	279
4.10.2	Κριτήριο Bera - McAleer	280
4.10.3	Κριτήριο MacKinnon-White-Davidson	282
4.11	Έλεγχοι σταθερότητας και διαρθρωτικών αλλαγών συντελεστών παλινδρόμησης	284
4.11.1	Έλεγχοι Chow	285
4.11.1.1	Έλεγχος Chow για διαρθρωτικές αλλαγές	286
4.11.1.2	Έλεγχος Chow για προβλεπτικότητα μετά από αύξηση μεγέθους δείγματος.....	291
4.11.2	Άλλοι έλεγχοι διαρθρωτικής σταθερότητας συντελεστών	293
4.11.2.1	Κριτήριο Hansen.....	293
4.11.2.2	Έλεγχοι επαναληπτικών καταλοίπων	294
4.12	Εκτίμηση Μεγίστης Πιθανοφάνειας απλού υποδείγματος παλινδρόμησης	296
4.12.1	Έλεγχοι λόγου πιθανοφανειών (LR), Wald (W) και Πολλαπλασιαστή του Lagrange (LM)	298
4.12.1.1	Ο έλεγχος του λόγου πιθανοφάνειας (Likelihood Ratio, LR)	299
4.12.1.2	Ο έλεγχος Wald	301
4.12.1.3	Ο έλεγχος LM (Lagrange Multiplier)	302
4.13	Μέθοδος των ροπών.....	303
	Ασκήσεις	306

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:

Παραβίαση σφαιρικότητας των σφαλμάτων I - ΑΥΤΟΣΥΣΧΕΤΙΣΗ

5.1	Εισαγωγικές έννοιες.....	315
5.2	Γενικευμένη Μέθοδος Ελαχίστων Τετραγώνων (GLS)	318
5.3	Το πρόβλημα της αυτοσυσχέτισης	320
5.3.1	Μορφές αυτοσυσχέτισης.....	324
5.3.1.1	Αυτοπαλινδρόμο σχήματα	324
5.3.1.2	Διαδικασία κινητού μέσου	328
5.3.1.3	Μικτά σχήματα	329
5.3.2	Συνέπειες του προβλήματος	330
5.3.3	Αιτίες του προβλήματος	331
5.3.3.1	Αδράνεια και Κυκλικότητα στις Οικονομικές Χρονολογικές Σειρές	331
5.3.3.2	Διαχρονική επίδραση τυχαίων γεγονότων	332
5.3.3.3	Σφάλμα εξειδίκευσης του υποδείγματος	332
5.3.3.4	Επίδραση υστερήσεων	333
5.3.3.5	Παρουσία της εξαρτημένης με υστέρηση ως ερμηνευτική	334
5.3.4	Εντοπισμός του προβλήματος	334
5.3.4.1	Η γραφική μέθοδος.....	334
5.3.4.2	Ο έλεγχος Durbin-Watson (DW ή d-test)	334
5.3.4.3	Ο έλεγχος h του Durbin	338
5.3.4.4	Ο Breusch-Godfrey έλεγχος για μεγαλύτερης τάξης αυτοσυσχέτιση	338
5.3.4.5	Έλεγχοι Box-Pierce και Ljung-Box.....	340
5.3.5	Λύσεις στο πρόβλημα της αυτοσυσχέτισης	341
5.3.5.1	Όταν η μορφή αυτοσυσχέτισης είναι γνωστή.....	341
5.3.5.2	Όταν η μορφή αυτοσυσχέτισης είναι άγνωστη	342
5.3.5.2.1	Υπολογισμός του συντελεστή αυτοσυσχέτισης ρ με την βοήθεια της τιμής DW	342

5.3.5.2.2 Μέθοδος πρώτων διαφορών	342
5.3.5.2.3 Cochrane – Orcutt επαναληπτική διαδικασία εκτίμησης του ρ	344
5.3.5.2.4 Cochrane – Orcutt διαδικασία δύο βημάτων (two – step).....	345
5.3.5.2.5 Διαδικασία Hildreth - Lu	345
5.3.5.2.6 Μέθοδος Durbin σε δύο βήματα (Durbin's two-step method).....	347
Ασκήσεις	350

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Παραβίαση σφαιρικότητας των σφαλμάτων II - ΕΤΕΡΟΣΚΕΔΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

6.1 Το πρόβλημα και ο ορισμός της ετεροσκεδαστικότητας	357
6.2 Λόγοι εμφάνισης ετεροσκεδαστικότητας	359
6.3 Οι συνέπειες της ετεροσκεδαστικότητας	360
6.4 Εντοπισμός ετεροσκεδαστικότητας	362
6.4.1 Γραφική μέθοδος.....	362
6.4.2 Έλεγχος Goldfeld και Quandt	364
6.4.3 Έλεγχος Breusch-Pagan-Godfrey (B-P-G)	365
6.4.4 Έλεγχος συντελεστή συσχέτισης κατατάξεων κατά Spearman	367
6.4.5 Έλεγχος Park	368
6.4.6 Έλεγχος Glejser	369
6.4.7 Ο γενικός έλεγχος ετεροσκεδαστικότητας κατά White.....	369
6.5 Λύσεις στο πρόβλημα της ετεροσκεδαστικότητας.....	370
6.5.1 Όταν σ^2 είναι γνωστή	370
6.5.2 Όταν σ^2 είναι άγνωστη	371
6.5.2.1 Συνεπείς διακυμάνσεις και τυπικά σφάλματα από White	371
6.5.2.2 Υποθέσεις για ετεροσκεδαστικότητα.....	372
6.6 Υποδειματοποίηση της μεταβλητότητας	376
6.6.1 Αυτοπαλίνδρομα υπό συνθήκη ετεροσκεδαστικότητας υποδείγματα (ARCH).....	378
6.6.2 Έλεγχος για αποτέλεσμα ARCH	381
6.6.3 Το υπόδειγμα GARCH	382
6.6.4 Εκτίμηση ARCH-GARCH υποδειγμάτων	384
6.6.5 Επεκτάσεις του GARCH.....	385
6.6.5.1 Ασύμμετρα υποδείγματα GARCH (Asymmetric GARCH).....	385
6.6.6 Έλεγχοι για ασυμμετρίες στη μεταβλητότητα	386
6.6.7 GARCH ως προς το μέσο (GARCH-in-mean)	387
Ασκήσεις	391

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Πολυσυγγραμμικότητα - Λάθη εξειδίκευσης

7.1 Το πρόβλημα της πολυσυγγραμμικότητας	401
7.1.1 Ορισμός της πολυσυγγραμμικότητας	401
7.1.1.1 Τέλεια πολυσυγγραμμικότητα.....	403
7.1.1.2 Σχεδόν τέλεια πολυσυγγραμμικότητα	404
7.2 Λόγοι εμφάνισης της πολυσυγγραμμικότητας.....	405
7.3 Συνέπειες πολυσυγγραμμικότητας.....	406
7.3.1 Οι συνέπειες της τέλει πολυσυγγραμμικότητας.....	406
7.3.2 Συνέπειες υψηλής πολυσυγγραμμικότητας.....	408
7.4 Εντοπισμός και διάγνωση πολυσυγγραμμικότητας	409
7.4.1 Εξέταση των μερικών συντελεστών συσχέτισης	410
7.4.2 Βοηθητικές Παλινδρομήσεις	413

7.4.3 Συντελεστής διόγκωσης της διακύμανσης.....	414
7.4.4 Συντελεστής ανεκτικότητας	415
7.4.5 Ανάλυση διασταυρώσεων κατά Frisch (Frisch's Confluence Analysis).....	415
7.5 Διορθωτικά μέτρα για την πολυσυγγραμμικότητα	416
7.5.1 Παράλειψη μεταβλητών.....	416
7.5.2 Χρήση εκ των προτέρων (a priori) πληροφοριών	417
7.5.3 Αύξηση μεγέθους δείγματος.....	417
7.5.4 Μετασχηματισμός μεταβλητών και συναρτησιακής σχέσης	417
7.5.5 Άλλες μέθοδοι	418
7.6 Το πρόβλημα των λαθών εξειδίκευσης.....	419
7.7 Οι προδιαγραφές ενός «σωστού» υποδείγματος.....	420
7.7.1 Συνέπεια με την Οικονομική θεωρία	420
7.7.2 Η λιτότητα της εξειδίκευσης.....	421
7.7.3 Ταυτοποίηση Παραμέτρου	422
7.7.4 Αλληλοεπιδράσεις μεταξύ των ερμηνευτικών μεταβλητών.....	423
7.7.5 Ερμηνεία των Δεδομένων	423
7.7.6 Προβλεπτική ικανότητα του υποδείγματος.....	424
7.7.7 Συνέπειες σφάλματος εξειδίκευσης	424
7.7.7.1 Συνέπειες από την παράλειψη μιας σχετικής ερμηνευτικής μεταβλητής.....	425
7.7.7.2 Συνέπειες από τη συμπερίληψη μιας περιττής ερμηνευτικής μεταβλητής.....	428
7.7.7.3 Συνέπειες σφάλματος εξειδίκευσης από λάθος συναρτησιακή μορφή.....	430
7.7.7.4 Λάθη στις μετρήσεις των ερμηνευτικών μεταβλητών.....	431
7.7.7.5 Λάθη στις μετρήσεις της εξαρτημένης μεταβλητής.....	432
7.8 Εντοπισμός	433
7.8.1 Εξέταση καταλοίπων	434
7.8.2 Η στατιστική Durbin-Watson (d)	435
7.8.3 Έλεγχος λάθους εξειδίκευσης με το RESET τεστ του Ramsey	435
7.8.4 Έλεγχος λάθους εξειδίκευσης με το τεστ του λαγκρασσιανού πολλαπλασιαστή (Lagrange Multiplier, LM).....	437
7.8.5 Έλεγχος Hausman για σφάλμα εξειδίκευσης.....	438
7.9 Επίλυση του προβλήματος	439
Ασκήσεις.....	442

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Οι Ψευδομεταβλητές στην Ανάλυση Παλινδρόμησης

8.1 Χρήση ποιοτικών μεταβλητών σε αναλύσεις.....	445
8.2 Χρήση και επίδραση ψευδομεταβλητών ως ερμηνευτικές μεταβλητές στην ανάλυση παλινδρόμησης.....	446
8.2.1 Περιορισμοί στη χρήση των ψευδομεταβλητών	455
8.2.2 Ψευδομεταβλητές και έλεγχος Chow.....	456
8.2.3 Αλληλεπιδράσεις μεταξύ ψευδομεταβλητών	457
8.3 Εποχικές Επιδράσεις.....	458
8.4 Υποδείγματα με ψευδομεταβλητές ως εξαρτημένες μεταβλητές	461
8.4.1 Υπόδειγμα γραμμικής πιθανότητας (Linear Probability Model)	461
8.4.2 Υπόδειγμα παλινδρόμησης Logit.....	463
8.4.3 Υπόδειγμα Probit.....	468
8.4.4 Σύγκριση υποδειγμάτων LPM, Logit και Probit.....	470
8.5 Tobit και περικομμένα υποδείγματα	473
Επεκτάσεις και περιορισμοί του υποδείγματος tobit.....	485
Ασκήσεις.....	486

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Υποδείγματα με χρονικές υστερήσεις

9.1 Εισαγωγή	493
9.2 Το υπόδειγμα κατανεμημένων χρονικών υστερήσεων του <i>Koyck</i>	499
9.2.1 Μακροχρόνιοι και βραχυχρόνιοι πολλαπλασιαστές κατά <i>KOYCK</i>	504
9.3 Υποδείγματα με πεπερασμένο αριθμό κατανεμημένων χρονικών υστερήσεων ...	505
9.3.1 Σταθμίσεις βαρύτητας σε πεπερασμένο αριθμό υστερήσεων	505
9.3.2 Πολυωνυμικό σχήμα κατανεμημένων χρονικών υστερήσεων του <i>Almon</i>	508
9.4 Εμπειρικά υποδείγματα κατανεμημένων χρονικών υστερήσεων	511
9.4.1 Υπόδειγμα των αναπροσαρμοζόμενων προσδοκιών (<i>Adaptive expectations</i>)....	511
9.4.2 Υπόδειγμα μερικής προσαρμογής των αποθεμάτων (<i>Partial Adjustment</i>)	514
9.4.3 Συνδυασμός υποδειγμάτων αναπροσαρμοζόμενων προσδοκιών και μερικής προσαρμογής	516
9.5 Εκτίμηση αυτοπαλίνδρομων υποδειγμάτων.....	516
9.6 Έλεγχος αυτοσυσχέτισης στα δυναμικά υποδείγματα	518
9.7 Αιτιότητα στα Οικονομικά: Το τεστ αιτιότητας <i>Granger</i>	520
Ασκήσεις	532

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: Συστήματα εξισώσεων

10.1 Εισαγωγή	535
10.2 Συστήματα αλληλεξαρτημένων εξισώσεων (<i>simultaneous equations systems</i>)	538
10.3 Έλεγχοι ταυτοχρονισμού και εξωγένειας	542
10.3.1 Έλεγχος για ταυτοχρονισμό (<i>Hausman specification test</i>).....	542
10.3.2 Έλεγχοι για εξωγένεια (<i>exogeneity tests</i>)	544
10.4 Εξισώσεις μειωμένης ή ανηγμένης μορφής	544
10.5 Ταυτοποίηση (<i>Identification</i>)	546
10.6 Μέθοδοι εκτίμησης συστημάτων αλληλεξαρτημένων εξισώσεων	548
10.6.1 Έμμεση Μέθοδος Ελάχιστων Τετραγώνων (<i>Indirect Least Squares, ILS</i>)	548
10.6.2 Μέθοδος Ελάχιστων Τετραγώνων σε Δύο Στάδια (<i>Two-Stage Least Squares, 2SLS</i>).....	550
10.6.2.1 Μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων σε δύο στάδια με αυτοσυσχέτιση (<i>2SLS/AR</i>).....	553
10.7 Εξαγωγή αποτελεσμάτων στο <i>EViews</i>	553
10.8 Μέθοδοι Εκτιμήσεως Συστημάτων.....	558
10.8.1 Μέθοδοι Πλήρους Πληροφόρησης	559
10.8.1.1 Μέθοδος ελάχιστων τετραγώνων σε 3 στάδια (<i>3SLS</i>)	559
10.8.1.2 Μέθοδοι μέγιστης πιθανοφάνειας (<i>Full Information Maximum Likelihood, FIML</i>)	560
10.8.2 Εκτίμηση περιοδικών συστημάτων (<i>Recursive systems</i>)	560
10.8.3 Εκτίμηση περιοδικών συστημάτων κατά ομάδες (<i>Blocks-recursive systems</i>).....	561
10.8.4 Συστήματα φαινομενικά μη συνδεδεμένων εξισώσεων (<i>Seemingly Unrelated Regression, SURE</i>)	562
10.9 Μακροοικονομετρικά Υποδείγματα	563
10.10 Μέτρηση της προβλεπτικής ικανότητας του υποδείγματος.....	575
10.11 Επίλυση του συστήματος και προσομοίωση.....	577
Ασκήσεις	578

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: Ανάλυση Χρονολογικών Σειρών

11.1 Χρονολογικές σειρές και στοχαστικότητα	583
11.2 Στάσιμες διαδικασίες σε πρώτες διαφορές και ως προς την τάση.....	588
11.3 Στάσιμα υποδείγματα χρονολογικών σειρών	590
11.3.1 Αυτοπαλίνδρομα σχήματα, AR(p).....	590
11.3.1.1 Αυτοπαλίνδρομο σχήμα πρώτης τάξης, AR(1).....	590
11.3.1.2 Το αυτοπαλίνδρομο σχήμα δεύτερης τάξης, AR(2).....	591
11.3.1.3 Αυτοπαλίνδρομα υποδείγματα p τάξης [AR(p)].....	593
11.3.2 Υποδείγματα κινητού μέσου όρου MA(q)	594
11.3.2.1 Υπόδειγμα κινητού μέσου πρώτης τάξης MA(1)	594
11.3.2.2 Υπόδειγμα κινητού μέσου δεύτερης τάξης MA(2).....	595
11.3.2.3 Υπόδειγμα κινητού μέσου q τάξης MA(q)	596
11.3.3 Υποδείγματα ARMA(p,q)	597
11.3.3.1 ARMA (1,1)	597
11.3.3.2 Μικτά υποδείγματα (p, q) τάξης [ARMA(p, q)].....	598
11.4 Προκαταρκτική γραφική ανάλυση στασιμότητας	600
11.4.1 Συναρτήσεις αυτοσυσχέτισης και μερικής αυτοσυσχέτισης.....	600
11.5 Ανάλυση Χρονολογικών Σειρών και Στασιμότητα.....	606
11.5.1 Εμπειρικοί κανόνες.....	608
11.5.2 Ελέγχοντας από κοινού υποθέσεις με το τεστ DF.....	609
11.5.3 Ελέγχοντας υπό συνθήκη υποθέσεις με το τεστ DF.....	610
11.5.4 Συνολοκλήρωση (Cointegration)	611
11.5.4.1 Τροποποιημένος (επαυξημένος) έλεγχος DF ή έλεγχος Engle-Granger.....	612
11.6 Υπόδειγμα διόρθωσης λαθών και συνολοκλήρωσης (Error Correction Model, ECM).....	613
11.7 Υποδείγματα ARIMA.....	614
11.7.1 Μεθοδολογία Box-Jenkins	614
11.8 Εμπειρικές Εφαρμογές.....	621
11.8.1 Εμπειρική εφαρμογή από το χώρο της Οικονομικής του Περιβάλλοντος	621
11.8.2 Εμπειρική εφαρμογή στην περίπτωση χρήσης των υπηρεσιών υγείας	632
Ασκήσεις	636

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: Άλλα Οικονομετρικά Θέματα

12.1 Υποδείγματα διανυσματικών αυτοπαλινδρομήσεων (Vector AutoRegression models, VAR).....	643
12.1.1 Έλεγχοι αιτιότητας	646
12.1.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των VAR	648
12.1.3 Εκτιμήσεις συστημάτων VAR	649
12.2 Ανάλυση δεδομένων πάνελ (panel data).....	671
12.2.1 Μορφές στοιχείων και πάνελ δεδομένα	671
12.2.2 Μη παρατηρήσιμα χαρακτηριστικά (Unobserved Characteristics)	672
12.2.3 Υποδείγματα ανάλυσης πάνελ δεδομένων	674
12.2.4 Έλεγχοι μοναδιαίας ρίζας	689
12.2.5 Υπόδειγμα τυχαίων συντελεστών (Προαιρετικό).....	694
12.2.6 Δυναμικά υποδείγματα (Προαιρετικό).....	695
12.3 Μέθοδοι αναδειγματοληψίας.....	697
12.3.1 Μέθοδος Monte Carlo	697
12.3.2 Μέθοδος Bootstrap.....	700
Ασκήσεις	701
Πίνακες.....	703
Βιβλιογραφία - Αρθρογραφία.....	715